

sanctifico, ne convincaris dicere : Ego sum Christus. Dic potius quod amicus sponsi, non qui te velis jactare pro sponso : « Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, » sed qui incrementum dat Deus ¹. » Audi et ipsum, de quo agimus, amicum sponsi. Certe cum Christo quasi Discipulos habebat, et Christi Discipulus non erat : audi illum confitentem se Christi Discipulum. Vide illum inter Christi Discipulos, et tanto certiozem, quanto humiliorem ; tanto humiliorem, quanto majorem. Vide illum facientem quod scriptum est : « Quanto magnus es, tanto » humilia te in omnibus ; et coram Deo invenies gratiam ². » Jam dixit : « Non sum dignus corrigiam calceamenti solvere ³ : » sed non in hoc se Discipulum demonstravit ⁴. « Qui de coelo, inquit venit, super omnes est : nos autem omnes de plenitudine ejus accepimus ⁵. » Ergo et ipse inter Discipulos erat, qui cum Christo Discipulos colligebat. Audi apertius fatentem se Discipulum : « Qui » habet sponsam, sponsus est ; amicus autem sponsi stat, » et audit eum ⁶. » Et ideo stat, quia audit eum. « Stat » et audit ; » quia si non audiat, cadit. Merito ille : « Auditui meo dabis, inquit, exultationem et lætitiã. » Quid est, « Auditui meo? » Audire illum, non audiri velle pro illo. Et ut noverimus quia in eo quod audit eum, humilitatem commendat : cum dixisset : « Auditui meo » dabis exultationem et lætitiã ; » continuo subjunxit, « Et exultabunt ossa humiliata ⁷. » Stat ergo et audit eum. « Exultabunt ossa humiliata, » quia franguntur elata. Nullus ergo sibi servus potestatem Domini assumat. Gaudeat se esse in familia, et si est præpositus, proferat

¹ I Cor. iii, 7. — ² Eccli. iii, 20. — ³ Joan. i, 27. — ⁴ Cod. Cass. iii, fol. 74 : Et ubi Discipulum demonstravit? Qui, etc. — ⁵ Joan. iii, 31. — ⁶ Ibid. 29. — Cod. Cass. ii, fol. 193 : Ergo discipulus est qui stat, et audit magistrum. Et ideo, etc. Idem habet Cod. Cass. iii, fol. 74. — ⁷ Psal. l, 10.

in tempore conservis cibaria ; sed unde et ipse vivat, non ut de ipso illi vivant. Nam quid est proferre in tempore cibaria ¹, nisi proferre Christum, laudare Christum, commendare Christum, prædicare Christum? hoc est, proferre in tempore cibaria. Nam ut esset ipse Christus cibaria, jumentorum suorum, natus in præsepi positus est.

SERMO CCXCIII ².

In Natali Joannis Baptistæ, VII.

I. SANCTI JOANNIS, cujus nativitatẽ, cum Evangelium legeretur, mirantes audivimus, solemnitatem hodie celebramus. Quanta est gloria judicis, si tanta est præconis? Qualis est venturus via, si talis est qui præparat viam? Nativitatẽ Joannis quodam modo consecratam observat Ecclesia : nec invenitur ullus in Patribus, cujus nativitatẽ solemniter celebremus : celebramus Joannis, celebramus et Christi : hoc vacare non potest, et si forte a nobis pro tantæ rei dignitate minus explicatur, fructuosius tamen et altius cogitatur. Nascitur Joannes de anicula sterili, nascitur Christus de juvencula virgine. Joannem parit sterilitas, Christum integritas. In nativitate Joannis ætas congrua non erat parentalis, in nativitate Christi complexus non extitit maritalis. Ille Angelo prædicante nuntiatur, iste Angelo nuntiante concipitur. Non creditur Joannes nasciturus, et fit pater mutus : creditur Christus, et fide concipitur. Fit prius adventus fidei in cor virginis, et sequitur fœcunditas in utero matris. Et tamen

¹ Math. xxiv, 45. — ² Alias 5 ex Vignerianis.

prope eadem verba sunt Zachariæ dicentis, cum Angelus Joannem nuntiaret : « Per quid cognoscam hoc? Ego enim » sum senex, et uxor mea jam processit in diebus suis : » et Mariæ sanctæ Angelo nuntiante partum ejus futurum, « Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? » Pene eadem verba. Illi dicitur : « Ecce eris tacens, nec » potens loqui quousque fiant hæc, propter quod non cre- » didisti verbis meis, quæ adimplebuntur tempore suo¹. » Illi autem, « Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus » Altissimi obumbrabit tibi; propterea quod nascetur ex » te sanctum, vocabitur Filius Dei. » Ille corripitur, illa instruitur. Illi dicitur : Quia non credidisti : illi dicitur : Accipe quod quæstisti. Propemodum eadem verba sunt : « Per » quid cognoscam hoc? et, « Quomodo fiet istud? » Sed eum qui verba audiebat, et cor videbat, non latebat. In utriusque verbis cogitatio latebat; sed homines, non Angelum latebat : imo non latebat eum, qui loquebatur per Angelum. Postremo nascitur Joannes, dum jam lux minuitur, et nox incipit crescere : nascitur Christus, dum nox accipit detrimentum, et dies augmentum. Et tanquam hoc signum nativitatis amborum Joannes ipse respiciens, dicit : « Illum oportet crescere, me autem minui². » Proposuimus inquirenda, et discutienda prædiximus : sed hoc prælocutus sum, et si omnibus tanti mysterii sinibus perscrutandis non sufficimus, vel facultate, vel tempore; melius vos docebit qui loquitur in vobis, etiam absentibus nobis, quem pie cogitatis, quem corde suscepistis, cujus templa facti estis.

II. Videtur ergo Joannes interjectus quidam limes Testamentorum duorum, Veteris et Novi. Nam eum esse, ut dixi, quodam modo limitem Dominus ipse testatur dicens : « Lex et Prophetæ usque ad Joannem Baptistam³. » Sus-

¹ Luc. 1, 18-20. — ² Joan. III, 30. — ³ Luc. XVI, 16.

tinet ergo personam vetustatis, et præconium novitatis. Propter personam vetustatis, de senibus nascitur : propter personam novitatis, in visceribus matris Propheta declaratur. Nondum enim natus ad sanctæ Mariæ adventum, exultavit in utero matris. Jam ibi designatus erat, designatus antequam natus : cujus præcursor esset ostenditur, antequam ab eo videretur. Divina sunt hæc, et mensuram humanæ fragilitatis excedunt. Postremo nascitur, accipit nomen, lingua solvitur patris. Refer quod factum est ad significantem imaginem rerum : tantum quod factum est ne non factum putes, quoniam quid significaret forsitan dices. Hoc quod factum est, refer ad significationem rerum, et vide magnum mysterium. Zacharias tacet, et amittit vocem, donec Joannes nasceretur præcursor Domini, et aperiret vocem. Quid est silentium Zachariæ, nisi prophetia latens, et ante prædicationem Christi quodam modo occulta et clausa? Aperitur illius adventu, clara fit venturo eo qui prophetabatur. Hoc est apertio vocis Zachariæ in nativitate Joannis, quod est discissio veli in cruce Christi. Joannes si se ipsum nuntiaret, Zachariæ os non aperiret. Solvitur lingua, quia nascitur vox : nam Joanni jam prænuntianti Dominum dictum est : « Tu » quis es? » Et respondit : « Ego sum vox clamantis in » eremo¹. »

III. Vox Joannes, Dominus autem « In principio erat » Verbum². » Joannes vox ad tempus, Christus Verbum in principio æternum. Tolle Verbum, quid est vox? Ubi nullus est intellectus, inanis est strepitus. Vox sine verbo aurem pulsat, cor non ædificat. Verumtamen in ipso corde nostro ædificando advertamus ordinem rerum. Si cogito quid dicam, jam verbum est in corde meo : sed loqui ad te volens, quæro quemadmodum sit etiam in corde tuo,

¹ Joan. IV, 23. — ² Id. I, 1.

quod jam est in meo. Hoc quærens quomodo ad te perveniat, et in corde tuo insideat verbum quod jam est in corde meo, assumo vocem, et assumpta voce loquor tibi; sonus vocis ducit ad te intellectum verbi: et cum ad te duxit sonus vocis intellectum verbi, sonus quidem ipse pertransit; verbum autem quod ad te sonus perduxit, jam est in corde tuo, nec recessit a meo. Sonus ergo, transacto verbo ad te, nonne tibi videtur dicere sonus ipse: « Illum » oportet crescere, me autem minui¹? » Sonus vocis strepuit in ministerium, et abiit, quasi dicens: « Hoc gaudium mecum completum est². » Verbum teneamus, verbum medullitus conceptum non amittamus. Vis videre vocem transeuntem, et Verbi Divinitatem manentem? Baptismus Joannis modo ubi est? Ministravit, et abiit. Christi nunc baptismus frequentatur. Omnes in Christum credimus, salutem in Christo speramus: hoc sonuit vox. Nam quia discernere difficile est a voce verbum, et ipse Joannes putatus est Christus. Vox verbum putata est: sed agnovit se vox, ne offenderet verbum. « Non sum, inquit, » Christus, nec Elias, nec Propheta. » Responsum est: « Tu ergo quis es? Ego sum, inquit, vox clamantis in » eremo. Parate viam Domino. Vox clamantis in eremo³, » vox rumpentis silentium. « Parate viam Domino, » tanquam diceret: Ego ideo sono, ut illum in cor introducam: sed quo introducam non dignatur venire, nisi viam præparetis. Quid est: « Viam parate, » nisi congrue supplicate? Quid est: « Viam parate, » nisi humiliter cogitate? Ab ipso accipite humilitatis exemplum. Putatur Christus, dicit se non esse quod putatur, nec ad suum falsum errorem assumit alienum. Si diceret: Ego sum Christus; quam facillime crederetur, qui antequam diceret, credebatur? Non dixit: agnovit se, distinxit se, humiliavit se.

¹ Joan. III, 30. — ² Ibid. 29. — ³ Id. 1, 20, etc.

Vidit ubi haberet salutem: lucernam se intellexit, et ne extingueretur vento superbiæ timuit.

IV. Hæc enim dispositio placuit Deo, ut tantæ gratiæ homo testimonium perhiberet Christo, qui posset putari Christus. Denique « In natis mulierum, sicut dixit ipse » Christus, nemo exurrexit major Joanne Baptista¹. » Si hoc homine nullus erat major homo, qui major est illo, plus est quam homo. Magnum testimonium Christi de se ipso, sed lippientibus et infirmis oculis parum de se testificatur dies. Infirmi oculi diem expavescent, lucernam ferunt. Ideo præmisit lucernam dies venturus. Sed in corda fidelium lucernam præmisit, ad confundenda corda infidelium. « Paravi, inquit, lucernam Christo meo²: » Deus Pater in prophetia loquens: « Paravi lucernam » Christo meo: » Joannem Salvatori præconem, judici præcursorem venturo, futuro amicum sponso. « Paravi, » inquit, lucernam Christo meo. » Quare parasti? « Inimicos ejus induam confusione: super ipsum autem » florebit sanctificatio mea³. » Quomodo per hanc lucernam inimici ejus induti sunt confusione? Evangelium perscrutemur. Calumniantes Judæi Domino dixerunt: « In qua potestate ista facis? Si tu es Christus, dic nobis » palam. » Causam quærebant, non fidem; unde insidiarentur, non unde liberarentur. Denique qui corda eorum vidit, attendite quid respondit confusus eos de lucerna. « Interrogo, inquit, etiam vos unum sermonem. Dicite » mihi: Baptisma Joannis unde est? De coelo, an ex hominibus⁴? » Illi continuo repercussi, et quamvis tenuiter radiante die, ad palpandum compulsi, quoniam claritatem illam speculari non poterant, ad sui cordis tenebras confugerunt, et ibi secum turbari cœperunt, of-

¹ Matth. XI, 11. — ² Psal. CXXXI, 17. — ³ Ibid. 18. — ⁴ Matth. XXI, 23-25.

fendentes et ruentes. « Si dixerimus, » inquit, (hoc apud se ipsos, ubi cogitabant, sed quo ille cernebat): « Si dixerimus, inquit: De cœlo est, dicet nobis: » Quare ergo non credidistis ei? » Ipse enim testimonium perhibuerat Christo Domino. « Si autem dixerimus: Ab » hominibus, lapidant nos populi: » quia propheta magnus Joannes habebatur. Et dixerunt: « Nescimus. » Nescitis: in tenebris estis, lumen amittitis. Quanto enim melius, si forte tenebræ in corde humano versantur, lumen admittere, non amittere. Ubi dixerunt: « Nescimus: » ait Dominus: « Nec ego dico vobis in qua potestate ista » facio. » Scio enim quo corde dixeritis: « Nescimus, » non volentes doceri, sed timentes confiteri.

V. Hæc divina dispensatio (quantum homo perscrutari potest, melior melius, inferior inferius), hæc divina dispensatio magnum nobis insinuat sacramentum. Venturus enim erat Christus in carne, non quicumque, non Angelus, non legatus; sed « Ipse veniens salvos faciet eos¹. » Non erat quicumque venturus: et tamen quomodo erat venturus? In carne mortali nasciturus, infans parvulus futurus, in præsepi ponendus, cunis involvendus, lacte nutriendus, per ætates augendus, postremo etiam morte perimendus. Hæc ergo omnia humilitatis indicia et nimie humilitatis est forma. Cujus hæc humilitas? Excelsi. Quam excelsi? Noli quærere in terra, transcende et sidera. Cum ad cœlestes exercitus Angelorum veneris, audies ab eis: Transi et nos. Cum veneris ad Sedes, Dominationes, Principatus, Potestates, audies: Transi et nos, et nos facti sumus: « Omnia per ipsum facta sunt². » Universam transcende creaturam, quidquid conditum est, quidquid institutum, mutabile, sive corporeum, sive incorporeum; cuncta transcende. Videndo nondum potes,

¹ Isai. xxxv, 4. — ² Joan. 1, 3.

credendo transcende: perveni ad Creatorem, et interim fide antecedente te, quæ perducit te, perveni ad Creatorem. Ibi vide: « In principio erat Verbum¹. » Non enim aliquando factum est: sed in principio erat. Non quomodo creatura, de qua dicitur: « In principio fecit Deus » cœlum et terram². » Hoc quod in principio erat, non est quando non erat. Hoc ergo quod « In principio erat, » et verbum erat apud Deum, et ipsum Verbum Deus » erat: et omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil: » et « In quo est vita quod factum est, » venit ad nos. Ad quos? ad dignos? Absit; sed ad indignos. Etenim « Christus pro impiis mortuus est³, » et indignis, sed dignus. Nos enim indigni quorum misereretur, sed dignus ille qui misereretur, cui diceretur: « Propter misericordiam tuam, Domine, libera nos. » Non propter præcedentia nostra merita, sed « Propter misericordiam » tuam, Domine, libera nos; et propitius esto peccatis » nostris propter nomen tuum⁴, » non propter meritum nostrum. Nam non propter meritum peccatorum, sed « Propter nomen tuum. » Nam meritum peccatorum, non utique præmium, sed supplicium. Ergo « Propter » nomen tuum. » Ecce ad quos venit, ecce quantus venit. Ad nos ille quomodo venit? « Verbum plane caro » factum est, ut inhabitaret in nobis⁵. » Si enim in sua Divinitate tantummodo veniret, quis eum ferret? quis eum caperet? quis susciperet? Sed suscepit quod nos eramus, ne remaneremus quod eramus: sed quod nos eramus natura, non culpa. Quia enim ad homines homo, non tamen quia ad peccatores peccator. De duobus istis, natura humana et culpa humana, unum suscepit, aliud sanavit. Nam si ipse susciperet nostram iniquitatem, et

¹ Joan. 1, 1. — ² Gen. 1, 1. — ³ Rom. v, 6. — ⁴ Psal. lxxviii, 9. — ⁵ Joan. 1, 14.

ipse quæreret Salvatorem. Suscepit tamen ferendam et sanandam, non autem habendam: et homo apparuit inter homines, latens Deus.

VI. Quis ergo testimonium huic perhibeat diei latenti in quadam nube carnis? Da lucernam, testetur diem; sed hanc lucernam auge, ut quisquis plus illa fuerit, dies sit: « In natis mulierum non exurrexit major Joanne Baptista². » O ineffabilis dispensatio! Ego, fratres, cum hæc cogito, multum miror quod dicit Joannes de Christo, teste Evangelio: « Non sum dignus, inquit, corrigiam calceamenti ejus solvere³. » Quid humiliter dici potest? Quid excelsius Christo? quid humiliter crucifixo? « Qui » habet sponsam, sponsus est; amicus autem sponsi stat, » et audit eum, et gaudio gaudet propter vocem sponsi⁴, » non propter suam. « Nos, inquit, de plenitudine ejus » omnes accepimus⁵. » Quanta dicit de Christo, quam præclara! quam excelsa, quam digna! Si tamen de illo aliquid ab aliquo digne dicitur. Et tamen non ambulat inter Discipulos Domini, non eum secutus est, ut Petrus, ut Andreas, ut Joannes, et cæteri. Sed Discipulos sibi ipse etiam congregavit, et constituto hic licet Domino cum Discipulis suis, habebat Discipulos et Joannes. Dicebantur Discipuli Joannis. Dicebatur ipsi Domino: « Quare » Joannis discipuli jejunant, discipuli autem tui non jejunant⁶? » Hoc erat procul dubio necessarium præcursori fideli, ab eo Christum prædicari qui posset æmulus credi. Habebat discipulos Joannes, habebat et Christus, quasi extra docebat, sed testis inhærebat. Ideo « In natis » mulierum nemo exurrexit major Joanne Baptista: » Fuerunt Prophetæ, habuerunt discipulos, sed non præsentem Christo. Fuerunt postea magni Apostoli, sed quia

¹ Matth. xi, 11. — ² Joan. i, 27. — ³ Id. iii, 29. — ⁴ Id. i, 16. — ⁵ Marc. ii, 18.

Discipuli Christi, non quia discipulos potuerunt habere cum Christo. Habet ille discipulos, congregat, baptizat: quid putamus, foris, an intus? Imo vero reipsa intus, ut tanquam homo a Deo liberaretur; specie quasi foris, ut testis crederetur. Intende hoc ipsum: perhibebant Domino testimonium, verbi gratia, Petrus, Andreas, Joannes et cæteri; cum diceretur eis: Laudatis quem sequimini, prædicatis cui adhæretis. Veniat lucerna confundens inimicos, colligat Discipulos. Habet Christus, habet et Joannes. Baptizat Christus, baptizat et Joannes; et venit ad Joannem, et dicitur ei: « Ille, cui testimonium » perhibuisti, ecce baptizat, et omnes veniunt ad eum¹: » ut quasi æmulus invidiæ de Christo aliquid mali loqueretur. Sed ibi lucerna ardet tutius, ibi splendet clarius, ibi vegetatur, quanto distinctius, tanto securius. « Jam, inquit, dixi vobis, quia ego non sum Christus. Qui habet » sponsam, sponsus est: qui de cælo venit, super omnes » est². » Tunc illi credentes Christum admirabantur, tunc vero inimici confundebantur, quando quodam modo compellebatur prædicare, qui credi poterat invidere. Cogitur enim Dominum servus agnoscere, cogitur creatura Creatori testimonium perhibere: nec cogitur, sed libenter facit. Amicus est enim, non invidus: nec sibi, sed sponso zelat.

VII. Faciunt hoc amici sponsi; et est quædam in nuptiis humanis solemnitas, ut exceptis aliis amicis, etiam paranympus adhibeatur, amicus interior, conscius secreti cubicularis. Sed hic interest, et plane multum interest. Quod in nuptiis humanis homo homini paranympus est, hoc est Joannes Christo, et idem Deus Christus sponsus, mediator Dei et hominum; sed in quantum homo. Nam in quantum Deus non mediator, sed æqualis Patri,

¹ Joan. iii, 26. — ² Ibid. 29-31.

hoc idem quod Pater, cum Patre unus Deus. Quando esset ista sublimitas mediatrix, a qua multum longe distincti jacebamus? Ut medius sit, aliquid assumat quod non erat; sed ut perveniamus, maneat quod erat. Ecce enim Deus super nos, ecce nos infra illum, et multa interjacent spatia, maxime peccati intervallum longe nos distinguit atque abjicit. In hac tanta distantia cum veniendum esset ad Deum, qua venturi eramus? Ipse Deus, Deus manet: accedit homo Deo, et fit una persona, ut sit non semi-deus, quasi parte Dei Deus, et parte hominis homo; sed totus Deus et totus homo: Deus liberator, homo mediator; ut per illum ad illum, non per alium, nec non ad illum; sed per id quod in illo non sumus, ad illum per quem facti sumus. Ideo Apostolus quamvis Christum noverit Deum; nam ipse de illo dixit, cum de Judæorum præcedentibus meritis loqueretur: « Quorum » patres, et ex quibus Christus secundum carnem, qui » est super omnia Deus benedictus in sæcula¹: » cum ergo sciret illum Deum, et super omnia Deum; ac per hoc utique super omnia, quia per illum facta sunt omnia; ventum est ut commendaret mediatorem, et non dixit Deum; non enim per hoc mediator est, quod Deus est; sed per hoc mediator, quia factus est homo. Ipsa est liberatio nostra. « Unus enim Deus. » Quia utique Catholici auditis, instructi auditis, vigilanter auditis: « Unus Deus: » numquid solus Pater? numquid solus Filius? numquid solus Spiritus sanctus? Sed utique Pater, et Filius, et Spiritus sanctus unus Deus. Ergo, « Unus Deus, unus et » mediator Dei et hominum homo Christus Jesus². » Si diceret: Unus Deus, unus et mediator Dei et hominum Christus Jesus, tanquam minor Deus intelligeretur. Etenim ab illa Trinitatis Deitate quasi separaretur, si unus

¹ Rom. ix, 5. — ² 1 Tim. ii, 5, et Beda ibid. bidl. — 28. m. nosl.

Deus, unus et mediator Dei et hominum Jesus Christus, quasi non ille Deus qui unus diceretur. Sed quia in unitate Dei, ibi Pater, et Filius, et Spiritus sanctus: unitatem teneat divinitas, medietatem suscipiat humanitas.

VIII. Hac medietate reconciliatur Deo omnis generis humani massa ab illo per Adam alienata. « Per Adam enim » peccatum intravit in mundum, et per peccatum mors, » et ita in omnes homines pertransiit, in quo omnes peccaverunt¹. » Quis hinc erueretur? quis ab hac massa iræ ad misericordiam distingueretur? « Quis enim te discernit? Quid autem habes quod non accepisti²? » Non ergo nos discernunt merita, sed gratia. Nam si merita, debitum est: si debitum est, gratis non est: si gratis non est, gratia non est. Hoc ipse Apostolus dixit: « Si autem » gratia, jam non ex operibus; alioquin gratia jam non » est gratia³. » Per unum salvamur, majores, minores, senes, juvenes, parvuli, infantes, per unum salvamur. « Unus enim Deus, unus et mediator Dei et hominum » homo Christus Jesus. Per unum hominem mors, et per » unum resurrectio mortuorum. Sicut in Adam omnes » moriuntur, sic et in Christo omnes vivificabuntur⁴. »

IX. Hic aliquis occurrit, et dicit mihi: Quomodo « Omnes? » Qui ergo in gehennam mittendi sunt, qui cum diabolo damnabuntur, qui æternis ignibus torquebuntur? Quomodo « Omnes et omnes? » Quia nemo ad mortem nisi per Adam, nemo ad vitam nisi per Christum. Si esset alius per quem veniremus ad mortem, non omnes in Adam morerentur. Si esset alius per quem veniremus ad vitam, non omnes in Christo vivificarentur.

X. Quid ergo, ait aliquis, et infans indiget liberatore? Plane indiget: testis est mater fideliter currens cum par-

¹ Rom. v, 12. — ² 1 Cor. iv, 7. — ³ Rom. xi, 6. — ⁴ 1 Tim. ii, 5, et 1 Cor. xv, 21, 22. — Job. xv, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

vulo baptizando ad ecclesiam. Testis est ipsa mater Ecclesia suscipiens parvulum abluendum, et aut liberatum dimittendum, aut pietate nutriendum. Quis audeat dicere testimonium contra tantam matrem? Postremo et in ipso parvulo miseriae ipsius testis est fletus. Quantum potest, testatur natura infirma, parum intelligens; non incipit a risu, incipit a fletu. Agnosce miserum, porrige auxilium. Omnes misericordiae visceribus induantur. Quanto minus pro se ipsi possunt, tanto misericordius pro parvulis nos loquamur. Auxilium rerum suarum tuendarum Ecclesia solet præbere pupillis: omnes loquamur pro parvulis, ab omnibus eis præbeatur auxilium, ne perdant coeleste patrimonium¹. Et propter illos Dominus illorum parvulus factus est. Quomodo ad ejus liberationem non pertinuerunt, qui pro illo primi occidi meruerunt?

XI. Postremo de ipso Domino Salvatore, cum ejus nativitas proxima prænuntiaretur, dictum est: « Vocabunt nomen ejus Jesum: ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum². » Jesum tenemus, interpretationem nominis hujus habemus. Quare Jesus, quod latine Salvator dicitur³, quare Jesus? « Ipse enim salvum faciet populum suum. » Sed salvum fecit populum suum in manu potenti Moyses, et in adjutorio Excelsi a persecutione et dominatione Ægyptiorum: fecit salvum populum suum et Jesus Nave a persecutoribus bellisque gentium: fecerunt salvum populum Judices, eum ab Allophyllis liberantes; fecerunt et Reges, a dominatu circumquaque oblatrantium gentium liberantes. Non sic salvat Jesus; sed « A peccatis eorum. Vocabunt nomen ejus Jesum. » Quare? « Ipse enim salvum faciet populum suum. » Unde? « A peccatis eorum. » Nunc de

¹ Vide Serm. cxxxvi, n. 2. — ² Matth. 1, 21. — ³ Vide Serm. cxxxiv, cap. 6 et seqq.

parvulo interrogo, affertur ad ecclesiam faciendus Christianus, baptizandus, puto quia ideo ut sit in populo Jesu. Cujus Jesu? Qui « Salvum facit populum suum a peccatis eorum. » Si non habet quod in illo salvetur, auferatur hinc. Quare non dicimus matribus: Auferte hinc istos parvulos? Jesus namque Salvator est: si non habent isti quod in illis salvetur, auferte hinc eos. « Non est opus sanis medicus, sed male habentibus⁴. » Audebit mihi quisquam in hoc parvuli discrimine dicere: Mihi est Jesus, huic non est Jesus. Ergo tibi est Jesus, huic non est Jesus? non venit ad Jesum? non pro illo respondetur ut credat in Jesum? alterum baptismum instituimus parvulis, in quo non fit remissio peccatorum? Plane si iste parvulus pro se loqui posset, vocem contradicentis refelleret, et clamaret: Da mihi vitam Christi: in Adam mortuus sum, da mihi vitam Christi: « In cujus conspectu mundus non est, nec infans, cujus est unius diei vita super terram⁵. » Istitis gratiam non negaret, nec qui de suo daret. Fiat misericordia cum miseris. Ut quid eorum innocentia ultra modum laudatur? Inveniant Salvatorem, nondum sentiant adulatorem. Nos plane in tanto infantium periculo nec disputare debemus, ne eorum salutem vel disputando differre videamur. Afferatur, abluatur, liberetur, vivificetur. « Sicut in Adam omnes moriuntur, sic in Christo omnes vivificabuntur. » Non invenit qua veniret in hujus sæculi vitam, nisi per Adam: non inveniet qua evadat futuri sæculi pœnam, nisi per Christum. Quid claudis unicam januam? « Unus enim Deus, unus et mediator Dei et hominum homo Christus Jesus. » Audi, clamat tibi: « Non est enim opus sanis medicus, sed male habentibus. Quare istum sanum dicis, nisi quia medico contradicis?

⁴ Matth. vi, 12. — ⁵ Job. xiv, 4, juxta xxx.

XII. Ita-ne, inquit, et Joannes, de quo loquebaris, cum peccato natus est? Invenisti plane præter peccatum natum, quem invenis præter Adam natum. Non avellis hanc sententiam de manibus fidelium: « Per unum hominem mors, et per unum resurrectio mortuorum. Si cut in Adam omnes moriuntur, sic et in Christo omnes vivificabuntur. Per unum hominem peccatum intravit in mundum, et per peccatum mors, et ita in omnes homines pertransiit¹. » Si verba mea hæc essent, posset a me hæc sententia dici expressius? posset evidentius? posset plenius? « Ita in omnes homines pertransiit, in quo omnes peccaverunt. » Jam tu excipe Joannem: si separaveris ab hominibus, si separaveris ab illo tramite humanæ propaginis, si separaveris a complexu masculi et foeminæ, etiam ab ista sententia separabis. Nam ille qui voluit ab ea esse separatus, per virginem est venire dignatus. Ut quid me cogis discutere merita Joannis? In utero Dominum salutavit; sed puto quia eum salutavit, a quo salutem desideravit. Non quærit tuam perniciosissimam defensionem. Venienti Domino ad baptismum suum, conscius communis infirmitatis ait: « Ego a te debeo baptizari². » Veniebat enim Dominus ad commendandam etiam in baptismo humilitatem, ad ipsius sacramenti consecrationem. Quia sic suscepit baptismum juvenis, quemadmodum infans circumcisionem. Suscepit commendanda medicamenta, non vulnera. Ille autem quare diceret: Ego a te debeo baptizari, mundus ab omni penitus noxa, si non in eo erat quod sanaretur, si non in eo erat quod mundaretur? Ille se dicit debitorem, et tu eum purgas, ne debita relaxentur. « Ego a te, inquit, debeo baptizari: » opus est mihi, necessarium est mihi. Et hoc illi ibi præstitum est. Quando enim Do-

¹ Rom. v, 12, etc. — ² Matth. iii, 14.

minus in aquam, non ille præter aquam. Quid pluribus? Cesset deinceps, si fieri potest, contrarius disputator; quia et præconem suum liberavit ipse Salvator.

SERMO CCXCIV¹.

Habitus in basilica Majorum, in Natali Martyris Guddentis, V. Kalendas Julii.

De baptismo parvulorum, contra Pelagianos.

I. IN Natali sancti Joannis inter cætera quæ dicenda videbantur, ad baptismum parvulorum noster sermo deductus est: et quia jam prolixus erat, et de illo terminando cogitabatur, non tanta dicta sunt de tanta quæstione, quanta in tanto periculo a sollicitis dici debuerunt. Sollicitos autem nos facit, non ipsa sententia jam olim in Ecclesia catholica summa auctoritate fundata, sed disputationes quorundam quæ modo crebrescere, et multorum animos evertere moliuntur. Hodie ergo, adjuvante Domino, placuit nobis hinc loqui. Diem quidem solemnem Martyris celebramus; sed major causa est omnium fidelium, quam tantummodo Martyrum. Non enim omnes fideles iam Martyres, sed illi ideo Martyres, quia fideles. Videamus ergo quid ab eis proponatur, quid eos movet: quoniam et de ipsis non tam refellendis quam sanandis cogitare debemus.

¹ Alias 14 de verbis Apostoli.